Cuprins

NOTĂ ASUPRA EDIŢIEI..... 5

I. SPECIFICUL EVULUI MEDIU ROMÂNESC ŞI PARTICULARITĂŢILE FEUDALISMULUI LA ROMÂNI 11
1. Preliminarii 11
2. Examinare comparativă 13
2.1. Periodizare 13
2.2. Economia feudală..... 15
2.3. Structura, originea şi evoluţia proprietăţii în feudalism 16
2.3.1. Dominium utile 16
2.3.2. Dominium eminens 22
2.4. Sistemul relaţiilor feudale de vasalitate şi ierarhia nobiliară 23
2.5. Starea de dependenţă de tip feudal a ţăranilor aserviţi..... 24

II. INSTITUŢIILE DE DREPT PUBLIC ALE LEGII ŢĂRII ÎN EVUL MEDIU DEZVOLTAT (DE LA DESCĂLECAT LA INSTAURAREA REGIMULUI FANARIOT)..... 29
1. Organele centrale de conducere ale Munteniei şi ale Moldovei..... 29
1.1. Preliminarii 29

1.2. Domnul 31
1.2.1. Conţinutul instituţiei 31
1.2.2. Atribuţiuni 34
1.2.3. Succesiunea la tron 38
1.3. Sfatul domnesc 42
1.4. Dregătoriile 45
1.4.1. Formarea şi caracterele generale ale instituţiei 45
1.4.2. Marii dregători 47
1.4.3. Micii dregători 49
2. Organizarea financiară şi fiscală 50
3. Organizarea militară 53
3.1. Curţile şi cetele boiereşti 53
3.2. Oastea Ţării 56
4. Organizarea Bisericii Ortodoxe Române 58
4.1. Rolul Bisericii 58
4.2. Ierarhia bisericească 61
4.3. Ctitorirea 63
4.3.1. Preliminarii 63
4.3.2. Actul de ctitorire 65
4.3.3. Ctitorii 67
5. Organizarea administrativ-teritorială 70
5.1. Preliminarii 70
5.2. Marile diviziuni administrative 72
5.3. Unităţile administrativ-teritoriale 73
5.4. Aşezările urbane 74
5.5. Aşezările rurale 77

III. INSTITUŢIILE DE DREPT PRIVAT, PENAL ŞI PROCESUAL ALE LEGII ŢĂRII ÎN EVUL MEDIU DEZVOLTAT (DE LA DESCĂLECAT LA DREPTUL MEDIEVAL SCRIS) 79
1. Proprietatea 79
1.1. Dominium eminens 80
1.1.1. Conţinut 80
1.1.2. Prerogative 82
1.2. Dominium utile 84
1.2.1. Proprietatea feudală 84
1.2.2. Proprietatea ţărănească. Alte forme de proprietate 95
1.3. Dreptul de folosinţă al ţăranilor aserviţi 103
2. Statutul juridic al claselor sociale 104
2.1. Boierii 104
2.2. Clerul 106
2.3. Orăşenii 106
2.4. Ţăranii liberi 108
2.5. Ţăranii dependenţi 108
2.6. Robii 112
2.7. Străinii 113
3. Rudenia 114
4. Căsătoria 115
5. Familia 117
6. Succesiunile 118
6.1. Moştenirea ab intestat 118
6.2. Moştenirea testamentară 120
7. Obligaţiile 122

7.1. Răspunderea colectivă 122
7.1.1. Răspunderea în materie penală 122
7.1.2. Răspunderea în materie fiscală 124
7.1.3. Despăgubirea de la altul 124
7.2. Răspunderea personală. Contractele 126
7.2.1. Contractul de vânzare 126
7.2.2. Contractul de donaţie 129
7.2.3. Contractul de împrumut 130
7.3. Garanţiile 131
8. Înfrăţirea pe moşie 133
8.1. Istoricul instituţiei 133
8.2. Conţinut şi efecte 135
9. Dreptul penal 138
10. Procedura de judecată 142
10.1. Preliminarii 142
10.2. Probele 145
10.2.1. Jurământul cu brazda în cap 146
10.2.2. Proba cu jurători 148
10.2.3. Proba testimonială 152
10.2.4. Aldămaşul 152
10.2.5. Proba fierului roşu sau ordalia fierului roşu 152
10.2.6. Probele scrise 156

IV. DREPTUL MEDIEVAL SCRIS 157
1. Pravilele bisericeşti 157
1.1. Izvoare. Clasificare. Autori 157
1.2. Conţinut, trăsături şi importanţă 163

2. Hrisoavele normative 165
3. Pravilele laice 167
3.1. Preliminarii 167
3.2. Autori. Izvoare. Structură 168
3.2.1. Cartea Românească de Învățătură 168
3.2.2. Îndreptarea Legii 172
3.3. Conţinut 176
3.3.1. Persoanele 176
3.3.2. Căsătoria, familia şi relaţiile de rudenie 177
3.3.3. Bunurile 178
3.3.4. Succesiunile 179
3.3.5. Obligaţiile 179
3.3.6. Dreptul penal 180
3.3.7. Dreptul procesual 182

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ 185